

Referanser:

Arkivsak: 23/03034-14

Mandat og regler for Kirkemøtets kontrollfunksjoner (Kirkemøtet 2024)

Sammendrag

Kirkemøtet vil fra og med 2025 behandle en rapport fra Kirkerådet om oppfølging av Kirkemøtets vedtak, og denne saken legges til en fast komite. Kirkemøtet har bedt Kirkerådet om å utarbeide forslag til mandat og regler for denne faste komiteens arbeid med kontrollspørsmål før neste Kirkemøte.

Det foreslås å gjøre to endringer i Kirkemøtets forretningsorden. Den første dreier seg om å fastsette at en fast komite skal ha ansvar for kontroll med Kirkerådets oppfølging av Kirkemøtets vedtak.

Den andre dreier seg om behandling av ev. mistillitsforslag mot Kirkerådet eller Kirkerådets leder. Det har frem til nå vært kontrollutvalget som har oppgaven med å forberede behandlingen av mistillitsforslag og komme med innstilling til Kirkemøtet. Når kontrollutvalget nå avvikles, foreslår Kirkerådet at den faste komiteen for kontroll med Kirkerådet, også skal være skal forberede ev. mistillitsforslag.

Forslag til vedtak

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å treffe følgende vedtak:

I

I Kirkemøtets forretningsorden gjøres følgende endringer:

§ 3-7 skal lyde:

Mistillit til Kirkerådets leder eller samlet til alle medlemmene av Kirkerådet som er valgt av Kirkemøtet, kan fremmes av minst ett medlem av Kirkemøtet. Kravet om mistillitsvotering skal fremmes innen fire uker før Kirkemøtets samling.

Kirkemøtets *faste komité for kontroll med Kirkerådet* forbereder behandlingen av mistillitsforslaget i en særskilt sak. Saksdokumentet skal gjøre rede for forslagsstillernes begrunnelse for forslag. Kirkerådet skal gis anledning til å kommentere forslaget, og *komiteen* skal komme med en innstilling til Kirkemøtet. *Komiteens leder kan kalle inn til nødvendige møter utenom Kirkemøtets samlinger for å forberede behandlingen av et mistillitsforslag.*

I Kirkemøtets behandling legger *komiteen* frem sin innstilling. Det åpnes så for debatt, før Kirkemøtet voterer over mistillitsforslaget. Kirkerådets leder og medlemmer anses ikke som ugild til å delta i behandlingen av og avstemmingen over et mistillitsforslag.

Kirkemøtets forretningsorden § 5-1 skal lyde:

Kirkemøtets medlemmer og andre med tale- og forslagsrett, fordeles for hele valgperioden på faste komiteer innenfor de saksområder som møtet skal arbeide med. *En av de faste komiteene skal ha ansvar for kontroll med Kirkerådets oppfølging av Kirkemøtets vedtak.* Kirkerådet fastsetter for *øvrige* komiteenes saksområde.

Andre komiteer oppnevnes etter behov. Komiteene arbeider mens Kirkemøtet er samlet, hvis ikke annet følger av Kirkemøtets forretningsorden.

II

Endringene trer i kraft straks.

Saksorientering

Bakgrunn

Denne saken er en del av oppfølgingen av evalueringen av kontrollordningene i Den norske kirke. Kirkemøtet vedtok i 2023, sak KM 12/23, å oppheve regler for Den norske kirkes kontrollutvalg, og dette vedtaket trer i kraft fra og med Kirkemøtet 2024. Kirkemøtet vil fra og med 2025 behandle en rapport fra Kirkerådet om oppfølging av Kirkemøtets vedtak. Denne rapporten legges til en fast komite for behandling, og Kirkemøtet har bedt Kirkerådet om å utarbeide forslag til mandat og regler for denne komiteens arbeid med kontrollspørsmål.

Mandat for kontrollkomité

Kirkemøtet har bedt om at det utarbeides forslag til mandat og regler for den faste komiteen som skal jobbe med kontrollspørsmål. Dette foreslår Kirkerådet å gjøre gjennom endringer i Kirkemøtets forretningsorden, og ikke gjennom et selvstendig mandat eller regelverk. Ved å ta det inn i eksisterende regelverk bidrar man til at antallet regelverk holdes nede.

Endringene som foreslås, er å fastsette at det er en fast komite som skal ha ansvar for kontrollspørsmål, og at denne komiteens mandat er å ha ansvar for kontroll med Kirkerådets oppfølging av Kirkemøtets vedtak. Kirkemøtekomiteen kan ikke føre løpende kontroll med Kirkerådets virksomhet. Et slikt ansvar vil måtte ivaretas av Revisjonsutvalget som vil bli opprettet under Kirkerådet.

Det er videre vurdert om det bør fastsettes ytterligere regler for komiteens behandling av kontrollspørsmål. Kirkemøtet har allerede et godt system for saksbehandling, der komiteene i behandlingen av sakene blant annet kan kalle inn til høringer før de innstiller saken til behandling i plenum. For komiteen er det derfor allerede åpning for å kalle inn og be Kirkerådets leder og direktør om å besvare eventuelle spørsmål knyttet til rapporten om oppfølging av Kirkemøtets vedtak, som var en av tingene PwC pekte på i evalueringsrapporten at komiteen burde ha anledning til. Som nevnt er det en fordel å bruke de nåværende saksbehandlingsreglene, uten at det lages egne regelverk for de enkelte komiteene. Kirkerådets vurdering er at Kirkemøtets forretningsorden i tilstrekkelig grad regulerer komiteens arbeid, og at det ikke er nødvendig med egne regler for Kirkemøtets faste komite for kontroll med Kirkerådet.

Mistillitsforslag

I forbindelse med at reglene for kontrollutvalget oppheves vil det også være nødvendig å gjøre endringer i § 3-7 i Kirkemøtets forretningsorden som omhandler mistillitsforslag. Slik gjeldende regelverk foreligger, er det kontrollutvalget som skal forberede behandlingen av mistillitsforslag mot Kirkerådets leder eller Kirkerådet og komme med en innstilling til Kirkemøtet.

Kirkerådet foreslår at dette ansvaret overtas av Kirkemøtets faste komite for kontroll med Kirkerådet, og at dette fastsettes i Kirkemøtets forretningsorden. I de foreslåtte endringene byttes dermed «kontrollutvalget» ut med «Kirkemøtets faste komité for kontroll med Kirkerådet.»

Videre sier Kirkemøtets forretningsorden § 5-4 fjerde ledd at «komiteens leder kan i særlige tilfeller i samråd med Kirkerådet innkalle komiteen til å avholde møte en dag før Kirkemøtets åpning.» For å sikre at komiteen har mulighet til å behandle mistillitsforslag på en god måte foreslår Kirkerådet at det åpnes for at komiteens leder kan kalle inn til nødvendige møter utenom Kirkemøtet for å forberede behandlingen av mistillitsforslag.

I forbindelse med mistillitsforslag kan det være nødvendig med dokumentgjennomgang, intervjuer og lignende. Av hensyn til habilitet kan det være vanskelig å be administrasjonen om å gjøre dette. Derfor er det hensiktsmessig at komiteen selv kan gjennomføre selvstendige undersøkelser. Kirkerådet har vurdert om det er hensiktsmessig at hele komiteen skal gjøre dette, eller om komiteens leder skal gis myndighet til å foreslå eller velge en mindre gruppe av komiteens medlemmer som kan forestå disse undersøkelsene på vegne av komiteen. Et alternativ kunne vært at komiteens leder og nestleder gjennomfører undersøkelser på vegne av komiteen. Etter gjeldende regler har komiteen til enhver tid en leder og en nestleder valgt av Kirkemøtet, med unntak av før første Kirkemøte i valgperioden.

Kirkerådets vurdering er at forslaget til vedtak vil gi komiteen et fleksibelt handlingsrom til å forberede behandlingen av et mistillitsforslag, uten at dette reguleres nærmere.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Denne saken har ikke vesentlige økonomiske eller administrative konsekvenser.